

23.10.2023

Asia/9

§ 620

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2024–2027

HEL 2023-009212 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anni Sinemäen ehdotuksesta.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kommenttipyyntö 28.6.2023, liite, suunnitelma
- 2 Vuoden 2023 hankkeet
- 3 Suunnitelmakauden 2024–2027 kiireellisimmät hanketarpeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta vuosille 2024–2027 seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö

- Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitus on riittämätön
- Valtion ja seudun ilmastotavoitteiden tulee näkyä tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa konkreettisina toimenpiteinä
- Helsingissä kaupungin kasvu edellyttää investointeja liikennejärjestelmää.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoituksen määrä on vähäinen suhteessa korjausvelkaan ja investointien tarpeisiin, etenkin kustannusten noustua. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitustasoa tulee

nostaa pysyvästi, sillä alueen liikkujat ja tavaramäärät sekä asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehityksen myötä. Helsingin seudun merkitys maan taloudelle on keskeinen ja seudun toimintaedellytykset tulee turvata.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaa ohjaavissa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja Uudenmaan ELY-keskuksen liikenteen strategisissa painotuksissa kestävä liikenne ja ilmastonmuutoksen hillitseminen ovat keskeisinä tavoitteina. Kestävän liikkumisen rooli on tunnistettu kaupunkiseuduilla. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä kotimaan liikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä (Fossiilittoman liikenteen tiekartta) linjataan, että kaupunkiseuduilla ja kaupunkien välisessä liikenteessä on määrätietoisesti siirryttävä pois nykyisestä autokeskeisestä järjestelmästä kohti kestävä liikkumisen järjestelmää ja tavoitteena on, ettei henkilöautojen suoritteiden eli henkilöautoilla ajettujen kilometrien määrä enää kasva 2020-luvulla. Jos ihmisten liikkumistarve edelleen kasvaa, tavoitteena on, että tämä kasvu kaupunkiseuduilla ja kaupunkien välisessä liikenteessä ohjataan kestäviin kulkutapoihin.

Edellä mainittuja tavoitteita ei ole riittävästi huomioitu ELY:n tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa. Helsingillä on kunnianhimoiset tavoitteet liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja aito halu niiden toteuttamiseksi, mutta ilman seudun ja valtion toimenpiteitä tavoitteiden saavuttaminen on erittäin haastavaa. Liikenteen päästöjä tulee ehdottomasti käsitellä suunnitelmassa omassa kappaleessaan, johon kirjataan toimenpiteitä ja suunnitelmia päästövähennyksiin liittyen. Lisäksi teema tulee huomioida rahoituksessa ja hankekartoilla. Myös ilman suuria investointeja voidaan tehdä tehokkaita päästövähennystoimenpiteitä; esimerkiksi nopeusrajoitusten laskeminen vähentää päästöjä ja onnettomuuksia, ja samalla kunnossapidon kustannuksetkin pienenevät.

Helsinki pitää kannatettavana, että liikenneturvallisuuden painopisteitä ovat suojattomat tienkäyttäjät ja kestävä liikkuminen. On hyvä, että liikenneturvallisuuden parantamiseksi on mainittu erilaisia pienempiä toimenpiteitä, kuten nopeusrajoitukset, suojatiet ja automaattinen liikennevalvonta. Näille toimenpiteille on tärkeää saada varmistettua selkeä toteutusohjelma.

Valtion väylille rakennettavien uusien melusteiden toteutuksen kokonaisrahoitus on riittämätön ja toteutustahti liian hidas. Valtion ja kuntien yhteishankkeena toteutettaviin melusteisiin tulee varata enemmän rahoitusta. Helsingin kaupunki on viime vuosina varautunut omassa talousarviossaan valtion kanssa yhteistyönä tehtäviin hankkeisiin. Hankkeita ei voi jatkuvasti lykätä.

Valtion osallistuminen tieverkon kehittämishankkeisiin siten, että se tukee Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmassa ja voimassa olevan MAL-sopimuksen 2020–2031 esitettyjä alueellisia asuntotuotantotavoitteita, on perusteltua. Eri toimijoiden tulee mahdollistaa kaupungin kasvu. On ensiarvoisen tärkeää, että myös valtion tieviranomaiset löytäisivät yhdessä kaupungin kanssa eri suunnittelukysymyksissä sellaisia ratkaisuja, joilla vahvasti myötävaikutetaan kaupungin kasvuun.

Esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen Lahdenväylällä Kehä I:n sisäpuolella voisi mahdollistaa tehokkaamman maankäyttöratkaisun ja pienentää väylän haittavaikutuksia nykyisille ja uusille asukkaille. Väyläviraston selvityksessä (Väyläviraston julkaisuja 14/2023) on tarkasteltu yhtenä toimenpiteenä nopeusrajoituksen laskua 60–80 km/h:iin kaupunkiseutujen sisääntuloväylillä. Toimenpiteen arvioitiin tuottavan yhteiskuntataloudellista hyötyä, koska toimenpiteen hyödyt onnettomuuksien, meluvaikutusten ja CO₂-päästöjen näkökulmasta olisivat suuremmat kuin matka-ajan hidastumisesta aiheutuvat haitat. Selvityksessä kuitenkin todetaan, että selvityksen tulokset eivät sellaisenaan päde sisääntuloväyliin missä ajonopeudet eivät ole tasaisia. Vaikutukset tulee selvittää paremmin ennen kuin toimenpiteitä tehdään. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että ulkomaankaupalle tärkeitä yhteyksiä Helsingin satamiin ei vaikeuteta

Investointikohteet

Seuraavat tärkeät tiehankkeet, jotka liittyvät tiiviisti myös maankäytön kehittämiseen ja kasvun tukemiseen, tulee huomioida suunnitelmakaudella 2024–2027 ja seuraavaa suunnitelmakautta valmisteltaessa:

- Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2027–2028. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2029–2030. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2026–2027. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeita tulee kiirehtiä meluhaittojen vähentämiseksi. Meluntorjuntakohteita Helsingin alueella ovat Kehä III:n meluntorjunta Ala-Tikkurilan kohdalla, Torpparinmäen meluste Tuusulanväylällä, Viikin meluste Lahdenväylällä, Pohjois-Haagan meluste Hämeen-

23.10.2023

Asia/9

linnanväylällä ja Kehä I:n meluntorjunta Vantaanjoen ja Itäväylän välillä.

Lisäksi Helsinki on varautunut omassa investointiohjelmassaan rakentamaan yhteistyössä valtion kanssa Myllypuron eritasoliittymän Kehä I:lle ja Kuninkaantammen eritasoliittymän Hämeenlinnanväylälle.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt kommentteja tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2024–2027. Lausuntoa on pyydetty 31.10.2023 mennessä.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2024–2027

Uudenmaan ELY-keskus vastaa tienpidosta Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa. Näiden kolmen maakunnan alueella asuu kaksi miljoonaa ihmistä. Alueen tieverkon pituus on noin 12 % koko maan tiestöstä, mutta siellä syntyy kolmannes koko maan liikennesuoritteesta. Myös raskaan liikenteen osuus on alueella poikkeuksellisen suuri, noin neljäsosa koko maan kuljetussuoritteesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen perustienpidon rahoitus vuodelle 2023 kesäkuun tilanteessa on noin 121 miljoonaa euroa. Perustienpidon rahoituksella hoidetaan valtion omistaman maantieverkon tienpito lukuun ottamatta isoja kehittämisinvestointeja, joista vastaa Väylävirasto.

Valtaosa perusväylänpidon rahoituksesta kuluu tiestön kunnossapitoon eli hoitoon ja korjauksiin. Hoidolla varmistetaan tieverkon päivittäinen liikennöitävyys keliolosuhteista riippumatta ja korjauksilla puolestaan poistetaan tiestön kulumisesta ja ikääntymisestä johtuvia vaurioita.

ELYn perusväylänpidon rahoituksen heilahtelut näkyvät erityisesti tieverkon parantamisessa ja vuosi 2023 on tarpeisiin nähden hyvin niukka. Väyläviraston investointiohjelman perusväylänpidon parantamishankkeiden toteuttamiseen ei tälle vuodelle kohdennettu lainkaan uutta rahoitusta.

Suomen ensimmäinen valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma hyväksyttiin valtioneuvostossa keväällä 2021. Suunnitelma linjaa liikennejärjestelmän kehittämistä myös alueellisella tasolla. Suunnitelman tavoitteet korostavat kestävästä liikkumisesta etenkin kaupunkiseuduilla, koko Suomen saavutettavuutta sekä liikennejärjestelmän tehokkuutta. Kaikessa toiminnassa tulee ottaa huomioon tavoite ilmastonmuutoksen hillintään.

23.10.2023

Asia/9

Kestävä liikenne -painopiste on yksi osatekijä yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamisessa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja hiilineutraalisuuden tavoittelussa. ELY-keskuksessa edistetään kestävästä liikumisesta matkaketjuja ja liikenneturvallisuutta koskevilla suunnitelmilla, joita tehdään yhdessä kuntien kanssa.

Suunnitelmassa mainittuja merkittävimpiä käynnissä olevia tai alkavia hankesuunnittelukohteita Helsingin alueella ovat:

- Vt 3 parantaminen välillä Kannelmäki–Kaivoksela ja Kuninkaan-tammen eritasoliittymä, tiesuunnitelma
- Vt 4 parantaminen välillä Kehä I– Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä, tiesuunnitelma.
- Kehä III välillä Ala-Tikkurila - Kalkkikallio (Puistolan sillat), tiesuunnitelma

Vuoden 2023 hankkeissa on kolme Helsingin alueelle sijoittuvaa hanketta, jotka ovat kaikki siltojen peruskorjaushankkeita:

- Kt 51 Lahnalahden alikulkukäytävä
- Kt 51 Lemissaaren risteyssilta
- Mt 101 Kurkimäen alikulkukäytävä.

Saatu lausunto

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto, jota on täydennetty kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja talous- ja suunnitteluosaston toimesta.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kommenttipyyntö 28.6.2023, liite, suunnitelma
- 2 Vuoden 2023 hankkeet
- 3 Suunnitelmakauden 2024–2027 kiireellisimmät hanketarpeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Otteen liitteet

23.10.2023

Asia/9

Uudenmaan ELY-keskus (Liikenne ja infrastruktuuri) Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2023 § 498

HEL 2023-009212 T 08 00 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö

- Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitus on riittämätön
- Valtion ja seudun ilmastotavoitteiden tulee näkyä tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa konkreettisina toimenpiteinä
- Helsingissä kaupungin kasvu edellyttää investointeja liikennejärjestelmään
- Nopeusrajoitusten alentaminen kaupunkiseutujen sisääntuloväylillä tuottaa yhteiskuntataloudellisia hyötyjä. Lahdenväylällä se mahdollistaisi myös tehokkaamman maankäyttöratkaisun.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoituksen määrä on vähäinen suhteessa korjausvelkaan ja investointien tarpeisiin, etenkin kustannusten noustua. Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon rahoitustasoa tulee nostaa pysyvästi, sillä alueen liikkujat ja tavaramäärät sekä asukas- ja työpaikkamäärät kasvavat maankäytön ja talouden kehityksen myötä. Helsingin seudun merkitys maan taloudelle on keskeinen, ja seudun toimintaedellytykset tulee turvata.

Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaa ohjaavissa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja Uudenmaan ELY-keskuksen liikenteen strategisissa painotuksissa kestävä liikenne ja ilmastomuutoksen hillitseminen ovat keskeisinä tavoitteina. Kestävän liikkumisen rooli on tunnistettu etenkin kaupunkiseuduilla. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä kotimaan liikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä (Fossiilittoman liikenteen tiekartta) linjataan, että kaupunkiseuduilla ja kaupunkien välisessä liikenteessä on määrätietoisesti siirryttävä pois nykyisestä autokeskeisestä järjestelmästä kohti kestävä liikumisen järjestelmää, ja tavoitteena on, että henkilöautojen suoritteen eli henkilöautoilla ajettujen kilometrien määrä ei enää kasva 2020-luvulla. Jos ihmisten liikkumistarve edelleen kas-

vaa, tavoitteena on, että tämä kasvu kaupunkiseuduilla ja kaupunkien välisessä liikenteessä ohjataan kestäviin kulkutapoihin.

Yllä mainitut tavoitteet eivät näy riittävästi ELY:n tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa. Helsingillä on kunnianhimoiset tavoitteet liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja aito halu niiden toteuttamiseksi, mutta ilman seudun ja valtion toimenpiteitä tavoitteiden saavuttaminen on erittäin haastavaa. Liikenteen päästöjä tulee ehdottomasti käsitellä suunnitelmassa omassa kappaleessaan, johon kirjataan toimenpiteitä ja suunnitelmia päästövähennyksiin liittyen. Lisäksi teeman tulee näkyä rahoituksessa ja hankekartoilla. Myös ilman suuria investointeja voidaan tehdä tehokkaita päästövähennystoimenpiteitä; esimerkiksi nopeusrajoitusten laskeminen vähentää päästöjä ja onnettomuuksia, ja samalla kunnossapidon kustannuksetkin pienenevät.

Helsinki pitää kannatettavana, että liikenneturvallisuuden painopisteitä ovat suojattomat tienkäyttäjät ja kestävä liikkuminen. On myös hyvä, että liikenneturvallisuuden parantamiseksi on mainittu erilaisia pienempiä toimenpiteitä, kuten nopeusrajoitukset, suojatiet ja automaattinen liikennevalvonta. Näille toimenpiteille on tärkeää saada varmistettua selkeä toteutusohjelma.

Valtion väylille rakennettavien uusien melusteiden toteutuksen kokonaisrahoitus on riittämätön ja toteutustahti liian hidask. Etenkin valtion ja kuntien yhteishankkeena toteutettaviin melusteisiin tulisi varata enemmän rahoitusta. Helsingin kaupunki on viime vuosina varautunut omassa talousarviossaan valtion kanssa yhteistyönä tehtäviin hankkeisiin eivätkä ne voi jatkuvasti lykkääntyä.

Valtion osallistuminen tieverkon kehittämishankkeisiin siten, että se tukee Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelmassa ja voimassa olevan MAL-sopimuksen 2020 - 2031 esitettyjä alueellisia asuntotuotantotavoitteita, on perusteltua. Kaupungin kasvua pitäisi mahdollistaa yhdessä eri toimijoiden kesken. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että myös valtion tieviranomaiset löytäisivät yhdessä kaupungin kanssa eri suunnittelukysymyksissä sellaisia ratkaisuja, joilla vahvasti myötävaikutetaan kaupungin kasvuun.

Esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen Lahdenväylällä Kehä I:n sisäpuolella mahdollistaisi tehokkaamman maankäyttöratkaisun ja pienentäisi väylän haittavaikutuksia nykyisille ja uusille asukkaille. Väyläviraston selvityksessä (Väyläviraston julkaisu 14/2023) on tarkasteltu yhtenä toimenpiteenä nopeusrajoituksen laskua 60-80 km/h:iin kaupunkiseutujen sisääntuloväylillä. Toimenpiteen arvioitiin tuottavan yhteiskuntataloudellista hyötyä, koska toimenpiteen hyödyt onnettomuuks-

23.10.2023

Asia/9

sien, meluvaikutusten ja CO₂-päästöjen näkökulmasta olisivat suuremmat kuin matka-ajan hidastumisesta aiheutuvat haitat.

Investointikohteet

Seuraavat tärkeät tiehankkeet, jotka liittyvät tiiviisti myös maankäytön kehittämiseen ja kasvun tukemiseen, tulee huomioida suunnitelmakaudella 2024–2027 ja seuraavaa suunnitelmakautta valmisteltaessa:

- Malmin (Ilmasillan) eritasoliittymä Lahdenväylällä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2027–2028. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2029–2030. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä. Helsingin kaupunki on vuoden 2023 talousarvion investointiohjelmassa varautunut omalta osaltaan hankkeen toteuttamiseen vuosina 2026–2027. Hankkeen rakennussuunnitteluun tulee varautua sitä ennen.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeita tulee kiirehtiä meluhaittojen vähentämiseksi. Meluntorjuntakohteita Helsingin alueella ovat Kehä III:n meluntorjunta Ala-Tikkurilan kohdalla, Torpparinmäen meluete Tuusulanväylällä, Viikin meluete Lahdenväylällä, Pohjois-Haagan meluete Hämeenlinnanväylällä ja Kehä I:n meluntorjunta Vantaanjoen ja Itäväylän välillä.

Lisäksi Helsinki on varautunut omassa investointiohjelmassaan rakentamaan yhteistyössä valtion kanssa Myllypuron eritasoliittymän Kehä I:lle ja Kuninkaantammen eritasoliittymän Hämeenlinnanväylälle. Näiden osalta on perusteltua tarkistaa suunnitelmaratkaisun tarkoituksenmukaisuutta nykyisiin tavoitteisiin nähden ja hakea mahdollisimman kustannustehokasta ratkaisua liittymätyypeiksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Reetta Koskela, projektipäällikkö: 09 31027151
reetta.koskela(a)hel.fi